

ด่วนที่สุด

ที่ กต ๑๒๐๕/ ๖๕๕

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

รหัสเรื่อง : ส10133

รับที่ : ๕11455/56

วันที่ : 19 ส.ค. 56 เวลา : 10:22

3/267
19/8/56
11.05

กระทรวงการต่างประเทศ

ถนนศรีอยุธยา กทม. ๑๐๕๐๐

๑๖ สิงหาคม ๒๕๕๖

เรื่อง ขอความเห็นชอบเกี่ยวกับโครงการความร่วมมืออาเซียน-สหรัฐอเมริกา

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. ร่างข้อเสนอโครงการหุ้นส่วนอาเซียน-สหรัฐ ฯ ด้านธรรมาภิบาล การพัฒนาที่ยั่งยืน และเท่าเทียม และความมั่นคง (ASEAN-U.S. Partnership for Good Governance, Equitable and Sustainable Development and Security : ASEAN-U.S. PROGRESS)
๒. ร่างข้อเสนอโครงการความเชื่อมโยงระหว่างกันของอาเซียนผ่านการค้าและการลงทุน (ASEAN Connectivity through Trade and Investment : ACTI)
๓. ร่างหนังสือจากนาย David Lee Carden เอกอัครราชทูต ผู้แทนถาวรสหรัฐ ฯ ประจำอาเซียน ณ กรุงจาการ์ตา
๔. ร่างหนังสือจากนาย Le Luong Minh เลขาธิการอาเซียน

ด้วยกระทรวงการต่างประเทศได้รับรายงานจากคณะผู้แทนถาวรไทยประจำอาเซียน ณ กรุงจาการ์ตา แจ้งว่า สหรัฐ ฯ ได้มีข้อเสนอโครงการหุ้นส่วนอาเซียน-สหรัฐ ฯ ด้านธรรมาภิบาล การพัฒนาที่ยั่งยืนและเท่าเทียม และความมั่นคง (ASEAN-U.S. Partnership for Good Governance, Equitable and Sustainable Development and Security : ASEAN-U.S. PROGRESS) และข้อเสนอโครงการความเชื่อมโยงระหว่างกันของอาเซียนผ่านการค้าและการลงทุน (ASEAN Connectivity through Trade and Investment : ACTI) ซึ่งเป็นโครงการความร่วมมือภายใต้แผนปฏิบัติการอาเซียน-สหรัฐ ฯ ค.ศ. ๒๐๑๑-๒๐๑๕ (Plan of Action to Implement the ASEAN-U.S. Enhanced Partnership 2011-2015) โดยมีข้อมูลประกอบการพิจารณา ดังนี้

๑. เรื่องเดิมและสาระสำคัญ

๑.๑ ความสัมพันธ์ระหว่างอาเซียนกับสหรัฐ ฯ เริ่มต้นอย่างเป็นทางการเมื่อปี ๒๕๒๐ โดยในระยะแรกเน้นความร่วมมือด้านการพัฒนา ซึ่งต่อมา ความร่วมมือมีพัฒนาการครอบคลุมทุกมิติ ทั้งด้านการเมืองความมั่นคง เศรษฐกิจ การค้าและการลงทุน และด้านอื่น ๆ ที่เป็นประโยชน์ร่วมกัน ทั้งนี้ ในปัจจุบัน รัฐบาลสหรัฐ ฯ ภายใต้ประธานาธิบดีบารัค โอบามา ได้ปรับมุมมองต่อเอเชียในเชิงยุทธศาสตร์ (strategic rebalancing) โดยตระหนักถึงความจำเป็นที่จะต้องปรับบทบาทและนโยบายให้สอดคล้องกับการเจริญเติบโตของเอเชีย ซึ่งสหรัฐ ฯ มุ่งมั่นที่จะกระชับความสัมพันธ์และความร่วมมือกับภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิกโดยมีอาเซียนเป็นศูนย์กลางในการขับเคลื่อน

๑.๒ ความร่วมมืออาเซียน-สหรัฐ ฯ เป็นไปตามแผนปฏิบัติการอาเซียน-สหรัฐ ฯ ค.ศ. ๒๐๑๑-๒๐๑๕ เพื่อดำเนินการตามแถลงการณ์วิสัยทัศน์ร่วมว่าด้วยความเป็นหุ้นส่วนที่เพิ่มพูนระหว่างอาเซียน-สหรัฐ ฯ (Joint Vision Statement on ASEAN-U.S. Enhanced Partnership) ซึ่งผู้นำอาเซียน-สหรัฐ ฯ ได้ประกาศร่วมกันเมื่อปี ๒๕๔๘

๑.๓ เมื่อเดือนมีนาคม ๒๕๕๖ สหรัฐ ฯ จัดส่งข้อเสนอโครงการความช่วยเหลือทางวิชาการ สำหรับการดำเนินงาน ๕ ปี ภายใต้แผนปฏิบัติการอาเซียน-สหรัฐ ฯ ให้อาเซียนพิจารณาผ่านคณะผู้แทนถาวรสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ประจำอาเซียน ณ กรุงจาการ์ตา (ในฐานะผู้ประสานงานความสัมพันธ์อาเซียน-สหรัฐ ฯ) จำนวน ๒ โครงการ ประกอบด้วย

๑.๓.๑ โครงการหุ้นส่วนอาเซียน-สหรัฐ ฯ ด้านธรรมาภิบาล การพัฒนาที่ยั่งยืน และเท่าเทียม และความมั่นคง (ASEAN-U.S. PROGRESS) ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะขององค์กรเฉพาะสาขาของอาเซียนภายใต้แผนงานการจัดตั้งประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน และแผนงานการจัดตั้งประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน อาทิ การส่งเสริมหลักธรรมาภิบาลความร่วมมือด้านอาชญากรรมข้ามชาติ การรับมือกับภัยคุกคามด้านความมั่นคงรูปแบบใหม่ การส่งเสริมสิทธิมนุษยชน การคุ้มครองและส่งเสริมสิทธิสตรีและเด็ก ความร่วมมือด้านแรงงาน การจัดการภัยพิบัติ และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ รวมทั้งความร่วมมือระหว่างสาขาที่มีความคาบเกี่ยวกัน ตลอดจนการส่งเสริมสมรรถนะของสำนักเลขาธิการอาเซียนในการทำงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ดังความละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑

๑.๓.๒ โครงการความเชื่อมโยงระหว่างกันของอาเซียนผ่านการค้าและการลงทุน (ACTI) ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายของการบูรณาการทางเศรษฐกิจ และการขับเคลื่อนความร่วมมือทางการค้าการลงทุนตามแผนงานการจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน พร้อมทั้งเกื้อกูลความร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างอาเซียน-สหรัฐ ฯ เช่น การพัฒนาสมรรถนะอาเซียนด้านระบบพิธีศุลกากร ณ จุดเดียว (ASEAN Single Window) การอำนวยความสะดวกด้านการค้า การพัฒนาพลังงานสะอาด การพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม การพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นต้น ดังความละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๒

ทั้งนี้ เลขาธิการอาเซียนจะเป็นผู้ลงนามหนังสือแลกเปลี่ยนตอบรับข้อเสนอฝ่ายสหรัฐ ฯ ว่าอาเซียนเห็นชอบที่จะดำเนินโครงการตามข้อ ๑.๓.๑ และ ๑.๓.๒ ดังความละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๓ และ ๔

๑.๔ โครงการทั้งสองตามข้อ ๑.๓ ดังกล่าว เป็นโครงการความช่วยเหลือทางวิชาการที่สหรัฐ ฯ เสนอ เพื่อช่วยพัฒนาศักยภาพขององค์กรเฉพาะสาขาของอาเซียน ซึ่งอ้างอิงตามกฎบัตรอาเซียนและสอดคล้องกับแผนปฏิบัติการอาเซียน-สหรัฐ ฯ และมีเนื้อหาครอบคลุมหลากหลายสาขาภายใต้ ๓ เสาหลักของประชาคมอาเซียน

ทั้งนี้ ประเทศสมาชิกอาเซียนสามารถมีส่วนร่วมพิจารณากำหนดสาขาความร่วมมือและรูปแบบของกิจกรรมย่อย โดยสหรัฐ ฯ จะเสนอแนวทางเกี่ยวกับการจัดทำโครงการย่อยหรือกิจกรรมต่างๆ ภายใต้โครงการหลักให้องค์กรเฉพาะสาขาของอาเซียนพิจารณาให้ความเห็นชอบก่อน

๑.๕ ประเด็นมาตรา ๑๙๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๐

ตามกฎหมายบัตรสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Charter of the Association of Southeast Asian Nations) ข้อ ๔๑ วรรค ๗ ระบุว่า อาเซียนสามารถทำความตกลงกับนานาประเทศ หรือองค์การ และสถาบันระดับอนุภูมิภาค ระดับภูมิภาคและระหว่างประเทศ ดังนั้น หนังสือโต้ตอบระหว่างอาเซียนกับสหรัฐ ฯ ที่ลงนามโดยเลขาธิการอาเซียน เกี่ยวกับโครงการ ASEAN-U.S. PROGRESS และ ACTI จึงเป็นข้อตกลงระหว่างอาเซียนในฐานะที่เป็นองค์การระหว่างประเทศกับสหรัฐ ฯ ที่จะร่วมมือกันในโครงการทั้งสอง อย่างไรก็ตาม โดยที่ไทยไม่ใช่คู่สัญญากับสหรัฐ ฯ และไม่มีพันธกรณีกับสหรัฐ ฯ โดยตรง ดังนั้น การลงนามในหนังสือตอบของเลขาธิการอาเซียนถึงฝ่ายสหรัฐ ฯ จึงไม่มีประเด็นพิจารณาเกี่ยวกับหนังสือสัญญาตามมาตรา ๑๙๐ ของรัฐธรรมนูญ ฯ

๒. ผลกระทบ/ผลประโยชน์ของโครงการ

โครงการ ASEAN-U.S. PROGRESS และ ACTI จะเป็นโครงการสำคัญเพื่อกระชับและขับเคลื่อนความร่วมมือระหว่างอาเซียนกับสหรัฐ ฯ สูงกว่าเป็นหุ้นส่วนทางยุทธศาสตร์ (strategic partnership) และยังสนับสนุนแผนการจัดตั้งประชาคมอาเซียนทั้ง ๓ เสา โดยเฉพาะการเสริมสร้างความร่วมมือเชิงรูปธรรมระหว่างอาเซียน-สหรัฐ ฯ เพื่อรับมือกับผลกระทบเชิงลบที่อาจเกิดขึ้นจากการเป็นประชาคมอาเซียน พร้อมทั้งสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ของประเทศไทยในการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในปี ๒๕๕๘

๓. งบประมาณในการดำเนินโครงการ

สหรัฐ ฯ จะจัดสรรงบประมาณภายใต้โครงการเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศของสหรัฐ ฯ (United States Agency for International Development: USAID) เป็นระยะเวลา ๕ ปี สำหรับการดำเนินโครงการ ASEAN-U.S. PROGRESS จำนวน ๑๓ ล้านดอลลาร์สหรัฐ และโครงการ ACTI จำนวน ๑๖.๒ ล้านดอลลาร์สหรัฐ

๔. เหตุผลและความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

ตามกฎหมายระเบียบว่าด้วยการทำความตกลงระหว่างประเทศโดยอาเซียนที่ผ่านการรับรอง เมื่อวันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๔ (Rules of Procedure for Conclusion of International Agreements by ASEAN) ระบุว่า ในกรณีที่เลขาธิการอาเซียนเป็นผู้ลงนามความตกลงระหว่างประเทศของอาเซียนในฐานะที่เป็นองค์การระหว่างประเทศ รัฐบาลไทยไม่จำเป็นต้องมีหนังสือมอบอำนาจเต็ม (Full Powers) ให้เลขาธิการอาเซียน อย่างไรก็ตาม ส่วราชการเจ้าของเรื่องจะต้องเสนอเรื่องดังกล่าวเพื่อขอความเห็นชอบเกี่ยวกับข้อเสนอการดำเนินโครงการ และขอความเห็นชอบให้เลขาธิการอาเซียนลงนามในหนังสือแจ้งตอบฝ่ายสหรัฐ ฯ

๕. ความเร่งด่วนของเรื่อง

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องของไทยและประเทศสมาชิกอาเซียนเห็นชอบในหลักการกับข้อเสนอโครงการทั้งสองโครงการแล้ว สำนักเลขาธิการอาเซียนจึงขอให้ประเทศสมาชิกอาเซียนพิจารณาดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อสำนักเลขาธิการอาเซียนจะได้แจ้งฝ่ายสหรัฐ ฯ ต่อไป ดังนั้น จึงขอความกรุณาเสนอเรื่องนี้ต่อคณะรัฐมนตรีภายในวันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๕๖

๖. ประเด็นที่เสนอคณะรัฐมนตรี

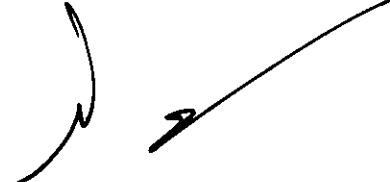
กระทรวงการต่างประเทศขอเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา ดังนี้

๖.๑ ให้ความเห็นชอบในการดำเนินโครงการหุ้นส่วนอาเซียน-สหรัฐ ฯ ด้านธรรมาภิบาล การพัฒนาที่ยั่งยืนและเท่าเทียม และความมั่นคง (ASEAN-U.S. PROGRESS) และโครงการความเชื่อมโยงระหว่างกันของอาเซียนผ่านการค้าและการลงทุน (ACTI)

๖.๒ ให้ความเห็นชอบให้เลขาธิการอาเซียนลงนามในหนังสือแลกเปลี่ยนเพื่อตอบรับข้อเสนอสหรัฐ ฯ ตามนัยข้อ ๑.๓ ทั้งนี้ ให้กระทรวงการต่างประเทศแจ้งสำนักเลขาธิการอาเซียน ผ่านคณะผู้แทนถาวรไทยประจำอาเซียน ณ กรุงจาการ์ตา ว่ารัฐบาลไทยเห็นชอบให้ดำเนินโครงการ ASEAN-U.S. PROGRESS และ ACTI

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไปด้วย จักขอบคุณมาก

ขอแสดงความนับถือ

(นายสุรพงษ์ โตวิจักษณ์ชัยกุล)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ

กรมอาเซียน

กองสังคมและวัฒนธรรม

โทร. ๐ ๒๒๐๓ ๕๐๐๐ ต่อ ๑๔๓๘๒ (ภุชญา)

โทรสาร ๐ ๒๖๔๓ ๕๒๑๕